

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

פרשת תרומה

עלון מס' 357

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

כְּשֶׁאָדָם מִבְּקֵשׁ טוֹבָה מִחִבְרוֹ יִהְיֶה חִבְרוֹ בְּעֵינָיו כְּאִמְצָעֵי בְּלֶבֶד

ובנדאי שהדבר לטובתו. ויודה לבורא עולם על שבקר בעבורו את הטוב, ויודה גם לאותו אדם על כך שנסה לעזור לו, אף על פי שלא הצליח להשיג לו את מבקשו. ובדרך זו צריך האדם לנהג עם כל האנשים שהוא מתעסק, בני משפחתו, המכרים והשתפים שלו, וכן אנשים שהוא עושה אתם עסקים.

כְּשֶׁאָחֵרִים מִבְּקָשִׁים מִמֶּנּוּ טוֹבָה יִחְשִׁיב אֶת עֲצֻמוֹ כְּשֶׁלִּיחַ בְּלֶבֶד
ואם יבקש ממנו אדם חשוב או פחות חשוב ממנו טובה או איזה שהוא דבר, ישתדל בכל מאודו לעשות אותה הטובה או להשיג לו את הדבר. וישתדל לעשות את רצונם של אחרים כאלו זה רצונו, וכמוכן לא יסמך על עצמו שיצליח לעשות את מבקשם של אחרים, אלא יבטח בבורא יתברך שיעזור לו להצליח במה שהוא רוצה.

ואם יצליח במשימתו וישיג עבור אותו אדם את מבקשו, יודה הבוטח לה' יתברך שזכה אותו להיות שליח נאמן, ואם לא יצליח ולא ישיג את מבקשו לא יאשים את עצמו בכך, אלא ידע שמאת ה' היתה זאת, ויאמר לחברו שהשתדל לעשות רצונו בכל מאודו אך לא הצליח.

מי שנגרם לו נזק יתלה זאת בעברות שבגדו ודרך ההתנהגות של האדם כלפי האויבים השונאים והמקנאים שלו, שיבטח בבורא עולם שיקיר אותם מעליו, וישמע את חרפתם ולא יענה או יחזיר להם, ולא ישיב להם רעה תחת רעתם, אלא אדרבה ישיב להם במעשים טובים ובחסד, וישתדל לעשות להם טוב במה שיוכל. ויזכר הבוטח בלבבו שאף אחד לא יכול להזיק או להועיל לו בלי רצונו של הבורא יתברך. ואם חלילה הזיקו או פגעו בו, ידון אותם לכף זכות, ויחשב בעצמו שנדאי הוא עשה משהו רע שגרם לכך שיבוא עליו אותו צער. ויתחנן לפני הבורא יתברך שיסלח לו על המעשים הרעים שעשה, ויכפר לו על עוונותיו, ואז ישובו האויבים שלו לאהב אותו וישלימו אתו, כמו שנאמר (משלי טז, ז): "בְּרַצוֹת ה' דַּרְכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ".

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן "שער הביטחון".

וקצת נבאר את הדרך הנכונה של הבוטח בה' פי'צד לנהג עם אנשים חשובים ממנו שהוא צריך את עזרתם, וכיצד יתנהג הבוטח עם אנשים פחות חשובים ממנו שהם צריכים את עזרתו.

כְּשֶׁצָרִיךְ הַבוֹטֵחַ לְבַקֵּשׁ דָּבָר מִסֵּיף או עֲזָרָה מֵאָדָם חָשׁוּב או מִסְתָּם אָדָם, יִזְכֵּר וְיִשִּׁים אֶת מִבְטָחוֹ עַל הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, וְיַדַּע שֶׁרַק הוּא יְכוֹל לְהַגְשִׁים לוֹ אֶת בְּקִשְׁתּוֹ. זֶה כְּמוֹ שֶׁאָדָם זוֹרַע זֶרַע בְּאֲדָמָה וְהָאֲדָמָה הוֹצִיאָה פְרוֹת מִשְׂבָּחִים, אֵין רִאוּי שֶׁיִשְׂבַּח אֶת הָאֲדָמָה, כִּי הִיא עוֹשֶׂה אֶת רָצוֹן ה' יִתְבָּרַךְ. כֵּן גַּם כְּשֶׁמִּבְקֵשׁ עֲזָרָה מֵאָדָם, צָרִיךְ הַבוֹטֵחַ לַדַּעַת שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּרָצוֹן ה' יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִחְשַׁב שֶׁזֶה תְּלוּי בְּאָדָם שֶׁבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ. וְלִכּוֹן, גַּם אִם אוֹתוֹ אָדָם לֹא הִצְלִיחַ לְהַשִּׁיג עֲבוּרוֹ אֶת מִבְּקָשׁוֹ, לֹא יִכְעַס עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁלֹּא רִאוּי לְכַעַס עַל הָאֲדָמָה שֶׁלֹּא הוֹצִיאָה פְרוֹת טוֹבִים, שְׁאֵין הַקִּבָּה חֲפִץ שֶׁיִּגְעִיעַ לוֹ מִבְּקָשׁוֹ עַל יְדֵי אוֹתוֹ אָדָם.

וכן כְּשֶׁיִּבְקֵשׁ מֵאָדָם שְׂאִינוֹ חָשׁוּב אִיזוֹ שֶׁהִיא טוֹבָה, לֹא יִחְשַׁב שֶׁמִּפְנֵי שֶׁהוּא חָלֵשׁ הוּא לֹא יוֹכֵל לְהַשִּׁיג לוֹ אֶת מִבְּקָשׁוֹ, וְאִם הוּא הִיָּה אָדָם חָשׁוּב וְחָזֵק, בְּנִדְאֵי הוּא הִיָּה יְכוֹל לְמַלֵּא מִבְּקָשׁוֹ, שְׁאֵין הַדָּבָר תְּלוּי בְּאָדָם שֶׁבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ אֲלָא רַק בְּרָצוֹן ה' יִתְבָּרַךְ. וְיִבְטַח רַק עָלָיו שֶׁיִּמְלֵא מִשְׂאֵלוֹת לְבוֹ עַל יְדֵי אוֹתוֹ אָדָם.

ואם אותו אדם הצליח להשיג לו מבקשו, אף על פי שזה היה בגזרת הבורא יתברך, בכל זאת מוטל עליו להודות לו מקרב לב ולהפיר לו טובה על שעשה אתו קסד, שהוא היה שליח טוב מאת ה' יתברך לעזור לו. והסבה לכך היא, שהקדוש ברוך הוא מגלגל דברים טובים על ידי צדיקים, ומעטות מאד הפעמים שיוציאת תקלה תחת הצדיקים, כמו שאמרנו רבותינו (בבא בתרא קיט:): 'מְגַלְגְּלִים זְכוֹת עַל יְדֵי זְכָאֵי וְחוֹבָה עַל יְדֵי חַיִּב'. וכן אמר שלמה המלך (משלי יב, כא): "לֹא יֵאָנֶה לְצַדִּיק כָּל אָנוֹן". לכן, על אף שהוא בוטח בלבבו על ה', עליו לחשב כי האדם שמלא את בקשתו והיטיב לו ודאי צדיק הוא, שאין הקב"ה מסבב שיבוא על ידי הצדיק רק דברים טובים.

ואם לא הצליח אותו אדם להשיג לו את מבקשו, לא יאשים אותו בדבר, ולא יחשב שבגללו הוא לא קבל את מה שרצה, אלא ידע שכן גזרה חכמתו יתברך

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום-ים	ת"א	חיפה	ב"ש	כניסה:
17:18	17:15	17:15	17:17	17:17
18:10	18:07	18:07	18:09	18:09
18:49	18:45	18:46	18:48	18:48

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 16:58

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת ההיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

שמירת הלשון

זכר למוחצית השקד ומתנות לאבוניים

יום בדיעבד לרבים יש פניות מחמת חוסר אחריות לבידוע בחיור שיש שאלה על נושא חור' נינים
הוא מודיע שחברים בכלל ים שלם כי להפחית נוסקת
הרומנים ספרו דרום עיר הרב זלמן בן שלום

ביום פורים
על יד יתחיל את הפסח
בחדר יחום לכל הכנסות כחובב

**אם אתה משמח את שני
אני משמח את שני**

לתרומות חייבו:
03-8000770

עדקה והסד

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה לרפואה והצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-ח לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

אינ לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה נא לשמור על קדושת הגליון

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

טבילה לבן תורה כל יום?

כתב הגאון החפץ חיים בביאור הלכה (סי' תקע"א ד"ה ת"ח) וז"ל: "וראיני להעתיק פה מה שכתב הש"ה בשם ספר חסידים שמצא בתוך ספרי המקובל האלוקי חסידא קדישא הרב יצחק לוריא אשכנזי ז"ל בספר אחד כתיבת יד, כל מה שתמצא בסיגופים לא נזכרו אלא למי שאין עמלו בתורה, אבל מי שתורתו אומנותו ויודע דעת ויראת ה', לא יחלש ולא יתבטל מלימודו, אך יום אחד מן השבוע יתרחק מבני אדם ויתבודד בינו לבין קונו ויתקשר מחשבתו בו כאילו כבר עומד לפניו ביום הדין וידבר לאל יתברך כאשר ידבר העבד אל רבו וכן אל אביו, וכעין זה כתב הח"י אדם שאפילו על עבירות הידועים המבואר ברוקח שצריך להתענות לכפרה כמה ימים, אם ת"ח הוא ותורתו אומנותו, אפילו בזמן הזה, לא יסגף עצמו כל כך, רק שישב לפני ה' בלב שלם ויבכה מקירות ליבו וילמוד יותר מאשר היה רגיל, כי התורה היא מקוה טהרה ונמשלה לאש, וכל אשר יבוא באש, באש יבוא וטהר". ע"ש.

וכיוצא בזה הביא בספר שערי מחילה (ח"ב עמ' רי"ח) בשם השלטי גיבורים (תענית ב:): שכתב שתלמיד חכם תורתו מכניעה את יצר הרע יותר מן התענית, והן הן הדברים. וסיפר לי ת"ח חשוב שבבחרותו בהיותו לומד בישיבת יקרי ירושלים לפני כשלושים שנה, שאל את מרן הראש"ל רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל אם ילך בכל יום לטבול במקוה, והשיבו שיטבול בכל יום אבל לא במקוה אלא בדף הגמרא!

(ספר יינא דיוסף מהרה"ג ר' יוסף חיים סימן טוב שליט"א).

שאלות ותשובות

מאת הרה"ג יגאל כהן שליט"א

שאלה: האם נשים צריכות לשמוע קריאת פרשת זכור?

תשובה: נחלקו בכך הפוסקים, יש אומרים שאף הנשים חייבות בשמיעת פרשת זכור ואין זה כמצות עשה שהזמן גרמא כיון שמהתורה אין זמן מיוחד לזכירת מעשה עמלק, אבל יש שחולקים וסוברים שנשים פטורות כיון שעיקר מצות זכירת עמלק היא כדי לבוא לידי מעשה דהיינו כדי להילחם בעמלק בפועל וממילא נשים שאינן בנות מלחמה פטורות אף ממצות זכירה. ולהלכה לכתחילה אף הנשים ישתדלו להגיע לשמוע פרשת זכור לצאת ידי חובת כל הפוסקים [שו"ת בנין ציון סי' ח ספר החינוך מצוה תרג חזון עובדיה פורים עמ' ט].

שאלה: אישה בהריון בחודש שני וסובלת מהקאות ובחילות האם צריכה לצום בתענית אסתר?

תשובה: נשים המעוברות או מניקות פטורות מלצום בתענית אסתר, אלא שמעוברת ע"פ הלכה היינו משהוכר עובר, דהיינו מחודש שלישי ומעלה, אבל קודם לכך אינה בגדר מעוברת לענין זה, ומכל מקום אישה שסובלת מהקאות וכדו' אינה צריכה להתענות אף שנמצאת בחודש ראשון או שני [שו"ע סי' תקנד סעיף ה וחזו"ע פורים עמ' לו].

שאלה: האם יש עדיפות לשמוע קריאת המגילה בבית הכנסת גדול יותר או שאין הבדל?

תשובה: לכתחילה עדיף יותר לשמוע קריאת המגילה בבית הכנסת גדול יותר ושיש שם יותר אנשים משום ברוב עם הדרת מלך, אלא שאם הדבר גורם להפרעה בשמיעת המגילה באופן שאי אפשר להתגבר על הפרעות אלו יכול ואף צריך לשמוע במניין מצומצם יותר כדי שישמע כל מילה היוצאת מפי בעל הקורא [עני' בגמ' מגילה ג ע"א ובמשנ"ב ס"ו ס"ט תרצ בביאור הלכה].

שאלה: האם אפשר לצאת ידי חובה בשמיעת קריאת המגילה דרך הרדיו וכדו' בשידור חי?

תשובה: אין יוצאים ידי חובה בשמיעת קריאת המגילה דרך הרדיו או הטלפון. ואף ששומע בשידור חי [חזון עובדיה פורים עמ' נו].

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

מבחי ראש הודש

במאמרים הקודמים הרחבנו על כך שדוד המלך שיתף את יהונתן בחששותיו ששאל מחפש הזדמנות להרוג אותו, אך יהונתן לא היה סבור כן, ועל מנת לברר את האמת החליטו לקיים את 'מבחן ראש חודש', שבמהלכו יבחנו יחסי דוד ושאלו, הרעיון היה שדוד יעדר מסעודת ראש חודש אותה היה מקיים שאלו מידי חודש בחודשו, מבלי ליטול רשות מהמלך, ולבחון כיצד יגיב שאלו, אם יכעס על דוד סימן שכלתה אליו הרעה מאת המלך, אך אם יגיב בהבנה סימן שחששותיו של דוד היו שגויות. בפועל תגובתו של שאלו היתה מעבר למשוער, והוא כעס על כך מאד, וגזר על דוד גזר דין מוות, וכשרצה יהונתן להבין על מה יצא הקצף? שאלו כמעט היכה אותו בחנית שבידו, כאות נזיפה על כך שהוא מגן על דוד, כתוצאה מכך נאלץ דוד להימלט על נפשו ומאז נדד במדבריות, וכפי שייסופר בהרחבה בפרקים הבאים.

במאמר זה נבאר מדוע ערך שאלו סעודת ראש

תפקידים כראוי, אך בורא עולם שיודע כל תעלומות ידע שדרישת הלבנה נובעת מחמת קנאה, ותחת טענתה מסתתר הרצון להיות המאור הגדול והבלעדי, ולכן אמר הקדוש ברוך הוא ללבנה 'לכי ומעטי את עצמך', וכך השיב על טענתה שלא יהיו שני מלכים משתמשים בכתר אחד, ומיד לאחר מכן כבה כוח ההארה של הלבנה, והיא הפכה להיות מאור כבוי המקבל את אורו מן השמש.

משנה אמת ותורתו אמת

הגאון הרב זמיר כהן בספרו המהפך 3 (עמוד 8) כתב שבמשך שנים התקבלו דברי הגמרא בפקוק בקרב אנשי המדע, שכן עניינו הרואות שהלבנה אינה מאור עצמאי, וכיצד יתכן לומר שהלבנה היתה 'כדור שמש'? אך בשנת תש"ע (2010) פירסמה נאס"א (NASA) סוכנות החלל של ארצות הברית מידע חדש ומפתיע, שהגיע על ידי חללית המחקר לרו (LRO) שאספה דגימות של אבנים מן הירח, ומתברר שהירח היה כדור אש קדום שבשלב מסוים התקרר וכבה, וזו הוכחה נוספת מבין אלפי הוכחות, שכל המידע שיש לנו בתורה שבעל פה הוא אמת לאמיתה, כפי שקיבלנו מידע זה איש מפי איש עד משה רבינו מפי הגבורה. במאמרים הבאים נבאר עוד עניינים מופלאים מענייני ראש חודש.

חודש, ומה עניינה? שכן לא מצינו אף מקור לסעודת ראש חודש בתורה, וזה המקום הראשון בתנ"ך שמצוינת סעודה זו. ועוד צריך להבין, מדוע בחר דוד המלך לבחון את יחסיו עם שאלו דווקא על ידי 'מבחן ראש חודש', ולא בזמנים אחרים בהם היה בוחר להעדר ללא נטילת רשות משאלו?

מעלת ראש הודש

על מנת להבין את הרעיון שמסתתר מאחורי 'סעודת ראש חודש', ו'מבחן ראש חודש', יש להקדים ולבאר מהי מעלת ראש חודש. התורה מספרת (בראשית א, 2), שביום הרביעי למעשה בראשית ברא הקדוש ברוך הוא את השמש והירח, כששניהם היו שני מקורות של אור, הנאירות באור שווה, וניתנה להם הממשלה למשול ביום ובלילה, אך בסיום הפסוק מתארת התורה את הלבנה כמאור קטן, וצריך להבין כיצד קרה הדבר שהלבנה נתמעטה? הגמרא (חולין ס ע"ב) מבארת, שהלבנה נתמעטה לאחר שטענה שלא ניתן להמשיך במצב הנוכחי, שכן אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד, כי כאשר יש שני ראשים כל אחד סומך על השני, ואינם עושים את

קו לימוד יומי לנשים ובנות מתוך ספר "שער הבטחון המבואר" מאת הרב יגאל כהן שליט"א 2 - 3 דקות ביום להצטרפות חייגי: 054-8502066

לקראת הפסח - חוברת חדשה "אפיקומן", יחד עם הספר החדש "מעבר לסגולה" על הזרע שמשוון - הגדה של פסח ושיר השירים. ניתן להשיג באתר "אופקים בוקס" או 055-6725-138-ב

גיבורות כוח

כל יום, באותה שעה, בכל עיר חרדית או שיש בה אוכלוסייה חרדית, אנו רואים תופעה מעניינת.

השעה היא 13:00 בצהריים לערך, שם אנו יוצאים ופוגשים את כל גיבורי הכוח.

אנחנו פוגשים אימהות צדקניות הולכות ומוציאות את הילדים היקרים והקטנטנים מתלמודי התורה, מהגנים והמעונות... וכמוכן לא נקפח את אברכי הכולל שבהפסקתם מביאים את ילדיהם לביתם, במקום לנוח צהריים.

כשאנחנו רואות נשים דוהרות עם עגלות תאומים, וילד אחד על הגגון ואחד מתחת לעגלה ושניים כמוכן במושבים... זה מחזה מפעים. ומה אתן חושבות על זה? לי עולה במחשבה - איזו גיבורת כוח. ומשם המאמר שלפניכן...

זו גיבורה. אותה אמא, שהקב"ה מזכה אותה להביא דור ישרים מבורך לעולם, שזה, אגב, בכלל לא מובן מאליה. גם אם כל שנה היא בהריון... השנה הבאה היא לא בטוחה מראש. אל תתבלבלו. כל הריון זה חסד ונס שאין כדוגמתו. לא נתבלבל ונתרגל, ונחשוב שזה מובן מאליה. יספרו כל המשפחות שעוברות טיפולים מפרכים בכדי שרק אחד ומיוחד ייקלט בשעה טובה...

לעניינינו - אותן נשים, אילו כוחות, איזו נחישות, ללכת ברגל או ברכב, עם מספר ילדים, להוציא את הקטנים, לחבק אותם, לשאול איך היה היום והאם הגנת ציפי הייתה, להתלהב מיצירה שבדיוק נקרעה... ולנחם אותם על כך. כמה כוחות, כמה סבלנות. ולא נדבר על ההגעה הביתה, שכולם בבת אחת רעבים, צמאים, מלוכלכים וכו'... חשבתן על זה פעם? יש שיסתכלו מהצד ולא יבינו למה להביא כל כך הרבה ילדים? (כאילו שהם מגדלים אותם)... אבל הם לא מבינים, לא את הסיפוק וההנאה בהווה ובעתיד... ולא את קרבת השם שזה נותן.

מי שמגדלת נפשות בדור הזה חייבת להיות דבוקה בקב"ה, כי בלעדיו אין שום סיכוי להישאר רגועים ושמחים. בלעדיו אנחנו חייבות לדאוג, יש כל כך הרבה סכנות בדור הזה. אבל כשהקב"ה בתמונה, את כביכול מסירה אחריות, את מבינה שהוא האחראי הבלעדי, ולו יש תוכניות שאנחנו לא מבינות בכלל. כשאת יודעת שאת לא מנהלת את העולם בשום אופן, הדאגות מקבלות פרופורציה, ואז יותר קל לחיות... להישאר שפויים. ולגדל ילדים.

הדבקות הזו בין הקב"ה לאמהות היא משהו מיוחד במינו, שרק נשים יכולות להבין. ואותן גיבורות כוח, אתן בחרתן בעמל האמיתי של החיים. אם מישוהי מסביבך מערערת אותך על איך שאת נראית, או עמוסה בגלל הילדים ושואלת ברחמים 'למה להמשיך ככה לחיות?... תדעי - שהאמת אצלך.

כמה שגיודל הילדים קשה, הוא העמל האמיתי. ונכון, יש לנו אינסוף מטלות ועבודות בבית ומחוצה לו, אך האמת אצלנו. ההשקעה האמיתית צריכה להיות בבית, ולא בחוץ. ההשקעה האמיתית בצניעות וביראת שמיים היא הנותנת פירות בעולם הזה ובבא. גם אם זה יראה לאחרים מאוד מיושן ומעייף.

כמו שאחרים מחליטים לעבוד קשה ולהשקיע את מירב כוחותיהם בכדי להרוויח עוד ועוד כסף... ככה אנחנו עובדות קשה בכדי להרוויח עוד ועוד עולם הבא ונחת יהודית אמיתית גם בעולם הזה.

כשמיישהו קונה עוד בית ועוד נכס להשקעה, ולוקח עוד עסקה מורכבת וממשיך ומגדיל את העסקים... לא שואלים אותו למה אתה רוצה לגדול? אתה הרי תעבוד הרבה יותר קשה, למה לא להסתפק במה שיש לך עכשיו?

אותו איש נדל"ן יודע שזה כרוך באחריות, עמל וקושי יותר ממה שיש לו עכשיו. אבל זה משתלם לו, יש לו מטרה, יש לו רצון ושאיפות. וגם אם הוא עובד קשה, בסופו של דבר הוא מרוצה, כי הוא בדרך ליעד שלו...

כך גם גיבורות הכוח, נשות החיל, האימהות שזכו ויש להן ילדים. הן עומלות יותר קשה מכולם. אבל יש להן מטרה, יעד ושאיפות. הן מגדלות את הדור הבא, את חכמי וצדיקי הדור. את העם שייגיד "שמע ישראל השם אלוקינו השם אחד". עם שימשיך את השושלת ויילך בדרכם של האבות הקדושים. בלעדיהן מה יהא על העולם?

זוהי מטרת על - גם לעולם הזה וגם לעולם הבא. תשמחי בעשייה שלך, בכל רגע ורגע את מקיימת מצווה. את מקיימת את הייעוד שלשמו הגעת לעולם, את משקיעה את הכוחות והאמציים במקום הנכון. גם אם אין אחד מסביבך לא מראה לך הערכה, גם אם לפעמים מקשים עלייך את הדרך שבחרת... תשמחי בכל זאת! כי הכי חשוב זה שהשם שמח בך!!

לרכישת הספר "תוכו רצוף אהבה" מאת מחברת הטור: 0548491930

בענין מעלת צדקה

"ויקחו לי תרומה"

כמה גדול כח המחזיק לעמלי תורה, ולפעמים יגדל כמו גם מן התלמיד חכם, כי לפעמים ח"ו ילמוד התלמיד חכם לשאיפה מסויימת שלא לשמה ושכרו מועט, ואילו המחזיק הנה שכרו אנו ופעולתו לפניו. וכמ"ש בשו"ת בית שלמה (ח"ב י"ד ס"ס ע"ד). הגאון מהר"י ולא אלאזי בספר שארית יעקב [ר"פ בהעלותך] כתב ששמע מפנה קדוש הגר"ח בן עטר בשם הראשונים, כי אף עם הארץ שהחזיק בלומדי תורה, וגומל חסד עמהם, זוכה שילמדו אותו תורה בישיבה של מעלה, כי בצל החכמה בצל הכסף.

ובספר דברי ישיעיהו (עמוד קט), כתב, שמעתי בשם הגאון חפץ חיים, שמעשה היה ששאלו את הגאון ר' חיים מוואלז'ין שאלה קשה בהלכה בענין כלאים, נגש הרב לעיין בדבר, ונראה להגיע לחקר ההלכה. בלילה כשהוא ישן על מיטתו, בא אליו בחלום איש שהוא חרטי, ולא היה בחזקת למדן, ואמר לו הבה נלמד את הסוגיא בירושל' מי, ולמד עמו עד שהגיע למסקנת ההלכה. שאל אותו רבי חיים, והלא הכרתי אותך בחיים חיותך שלא היית למדן אלא איש פשוט שמקצועו חייט. ומניין לך להגיע ללימוד כזה, יותר טוב ממני. השיב לו החייט, דע אדוני כי כל ימי חיי הייתה לי תיבה, שכל מה שהייתי משתכר הייתי נוטל מחצה לפרנס אנושי ביתי, ומחצה לחלק לעמלי תורה, וכשהגיע קיצו עליתי לישיבה של מעלה ונתן לי הקב"ה חכמה בינה ודעת להבין ולהשכיל את כל מה שלומדים שם, ומן השמים שלחוני אליך לברר את ההלכה על בוריה, לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא.

שינוי באבות (פרק ב), מרבה צדקה מרבה שלום. יש לפרש מרבה צדקה, שמרבה לתת יותר מחומש לתלמידי חכמים עמלי תורה, מרבה שלום, כי תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, ומה שאמרו (כתובות נ). המבזבז לא יבזבז יותר מחומש, זהו רק בצדקה לעניים, אבל לעמלי תורה מותר אפילו לכתחילה לתת יותר מחומש, וכמו שכתב מרן החיד"א במדבר קדמות (מע' ע"א טו).

עוד יש לומר, על פי מה שאמרו (ב"ב י. ג) גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה, שנאמר שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות. וכיון שבאה גאולה, אין לך שלום גדול מזה, ולכן שינוי מרבה צדקה מרבה שלום, וכמו שנאמר, והיה מעשה הצדקה שלום, ועבודת הצדקה השקט ובטח עד עולם.

ובמסכת ב"ב (יא). איתא, אמרו עליו על רבי בנימין הצדיק שהיה ממונה על הקופה של צדקה. פעם אחת באה לפניו אשה עניה בשני בצורת, אמרה לו, רבי פרנסני. אמר לה, העבודה שאין בקופת הצדקה כלום, אמרה לו, אם אין אתה מפורסני הרי אשה ושבעה בניה מתים, עמד ופרנסה משלו, לימים חלה ונטה למות, באו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא, ואמרו לפניו, רבוננו של עולם אתה אמרת כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא, והרי רבי בנימין הצדיק החיה אשה ושבעה בנים, ימות בשנים מועטות אלו? מיד קרעו לו גזר דינו, והוסיפו לו עשרים ושנים שנה על שנותיו ע"כ.

וכתב מהר"ם בתשובה, ולמדנו מכאן שהנותן צדקה אפילו ניתן רשות למלאך הפורעניות להפרע ממנו, המלאך הממונה על מעות הצדקה אינו מניחו, אלא רץ הוא בין מלאכי שלום במרום ומלמד סניגוריא עליו לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם, פלוני זה אף ע"ל פי שיש כמה עבירות בידו, מעות הצדקה שעשה שקולה כנגד כולן, ובאותה שעה אומר הקדוש ברוך הוא, אל תגעו בו כי נמצאה לו זכות גדולה. (מעיל צדקה אות קב).

מעשה שהיה בזמן רבינו האר"י בשעה שישב ולמד סתרי תורה עם תלמידי, ופתאום באמצע הלימוד הפסיק רבינו האר"י, ואמר, ברוך דיין אמת, קול כרוז אני שומע מבית הדין של מעלה, שיעלה יובא ארבה, אין מספר לגדודיו, ויחנה בכל גבול צפת, ויאכל את כל עשב הארץ ואת כל פרי העץ, ולא תשאיר מחיה לבל וישביה, והכל בעון שהעלימו עיניהם מאת עני תלמיד חכם וצדיק אחד, ושמו ר' יעקב אלטרץ, שיושב בתענית ומתרעם כביכול על הקדוש ברוך הוא, שנשאר בחוסר כל ואין חומל ואין מרחם. והקדוש ברוך הוא לא יוכל להחריש התאפק על צערן של העני הזה, ויחר אפו על שכניו תושבי צפת שאינם משגיחים ואינם חסים עליו. ע"כ לשון הכרוז.

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

הגרעין הזה שנישרף בתנור

בפרשת השבוע מזכיר ענין התרומה למשכן 'ויקחו לי תרומה' היה צריך לכתב 'ויתנו?' הרי תרומה אדם נותן לא לוקח?! התשובה המפורסמת שבפעם אדם חושב שהוא נותן אבל בעצם הוא לוקח, כדברי המדרש תתנומא יותר ממה שעושה הפעל הבית עם העני העני עושה עם בעל הבית.

בהקדמת הספר 'קובץ שעורים' של הגאון רבי אלקנה וסרמן זצ"ל מובא שלפני שהגאון הקדוש הובל להריגה במבצר התשיעי בקובנה, הוא נשא שיחה ובה הביא את דברי המגיד מדובנא זצ"ל: אומר הגבאי עמוס 'הנה מימים אאים

נאם ה' ונגש חורש בפקצר ודרך ענבים במלשך הזרע" לנאורך קשה חרישה וקצירה זה לא באותו הזמן?

אמר המגיד מדובנא אורח נקלע לביתו של פפרי, הפפרי יצא לעבודתו והאורח התלוצץ עמו, הפפרי נשא שק של חטים הגיע לשדה ועבר בין התלמים והשליך מהשק חופן של גרעיני חטה. פנה האורח אל הפפרי: הגרעינים האלו עולים כסף מדוע אתה זורקם.

השיב הפפרי תנום דעתך, אני יודע מה שאני עושה.

המשך מוסר עם סיפור

לאחר מכן הלך הפפרי וחרש את השדה. פנה האורח כעס לפפרי, מדוע אתה עושה כן הרי יכלת לאסוף את הגרעינים פעת, אתה לא יכול לעשות פי החדרת אותם לעמק האדמה. שוב הרגיעו הפפרי – תנוח דעתך, אני יודע מה שאני עושה. פעבר זמן צמחה התבואה ומכל גרעין עלתה שבלת. מה עשה הפפרי קצר את החטים הביא שור שידוש אותם, הלך וזרה ברוח ואז אסף וטחן אותם. תמה האורח – אני לא מבין עד שגדלו לך חטים אתה משחית אותם, תשמר עליהם מכל משמר. שוב הרגיעו הפפרי – תנוח דעתך, אני יודע מה שאני עושה. לקח הפפרי את הגרעינים וטחן אותם, ולקח את האבקה שם אותה בתוך מים והפך אותה לעסה, והחל ללוש אותה. שואל האורח שוב איני מבין עד שיש לך גרעינים ואתה משחיתם אתה מאמלל אותם על ידי. שוב השיב הפפרי – תנוח דעתך, אני יודע מה שאני עושה. לקח הפפרי את הבצק שתפח והכניסו לתנור. כאן פקעה סבלותו של האורח ואמר אתה אכזרי. עד שיצא לך משהו גדול ותפוח אתה שורף אותו באש, אין לך רחמנות. סבלנות אמר הפפרי המתן זמן מה.

לאחר זמן הוציא הפפרי מן התנור כפר לחם טרי וריחני. אמר לו הפפרי עקשו תבין את כל מעשי התמוהים הכל נועד לרגע הזה. אמר הגאון הקדוש זו הגלות הארצה והקשה – אומר הקב"ה "וירעתי לך" – הוציא אותנו לגלות פזר אותנו בין האומות אחר כך מחרשה ונכנסנו עמק עמק ואחר כך פזר אותנו ודש אותנו ולש אותנו וקעת אנחנו נזקקים לאש ומזה תבוא הגאולה. וזו פונת הפסוק "הנה ימים באים נאם ה'" פשתבוא הגאולה ונגש חורש בקציר" - הקוצר יבין את תהליך החרישה, וידרך ענבים במלשך הזרע" – דורך הענבים יבין למפרע את כל התהליך שעברו הענבים. "בשוב ה' שיבת ציון היינו פחלמים, אז ימלא שחוק פינו ולשונו רנה" אז נבין למפרע את כל התהליכים הקשים והתמוהים שעברו עלינו בגלות. אחי ורעי אנו נמצאים במצב קשה ביותר בגלות קשה, פאלה יסורים לכלל ולפרט לכל נועד לקראת הגאולה הקרובה במהרה בימינו אמן. אומרים "זרע צדקות מצמיח ישועות" – אדם נותן צדקה/תרומה שידע אתה כמו בזריעה שנגאה שאין פה רוח לך אבל דע לך מצמיח ישועות אחר כך זוכים לראות מה זה הועיל, לכן זריעה נקראת אמונה פי צריך אמונה בזריעה שמה שהכנסת גרעין יצא פרי וכי.

פני הדף היומי

מאת הרב"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

ברכת ברוך שפטרני על בן זבת כדי להנכם במצוות (נייר דף כמ.)

בסוגייתנו אנו לומדים שהאב רשאי להדיר את בנו הקטן שיהיה נזיר כדי לחנכו במצות דיינו להרגיל את הבן בעשיית מצות, ושאלה הגמרא מדוע לא נכתב שגם את בתו יוכל להדיר? וביארה שריש לקיש סובר שרק את הבן חייב לחנך אבל את בתו אינו חייב לחנך. עוד דנו בסוגיא אם רק האב חייב בחינוך או גם האם. וכתב בספר תשב"ץ (סימן ש"צ) את דברי המדרש יש לאדם להטפל בבנו עד יג שנה מאכן ואילך מברך ברוך שפטרני מעונשו של זה, ומהרי"ל בזמן שבתו חתן הבר מצוה קרא בתורה ובירך ברכה זו וכן ברכה זו וכן פסק הרמ"א בשולחן ערוך (אורח חיים סימן רכה) אלא שהוסף שטוב לברך אותה בלא שם ומלכות, והטעם משום שלא מצאנו שמברכים בשם ומלכות על ברכה שלא הוזכרה במשנה או בגמרא. ובטעם הברכה כתב המגן אברהם משום שעד שנעשה הבן בר מצוה היה נענש האב על חטאי הבן משום שלא חינוכו, ומכאן ולהבא אינו נענש. אמנם בעל הלבוש סובר להיפך שעד עכשיו הבן נענש בעוון האב מכיוון שהבנים ערבים על ההורים עד גיל בר מצוה ולכן כשהבן נעשה בר מצוה ואינו נענש על חטאי אביו מברך על כך אביו בשמחה. והנה יש לדון שיהי גם נעשית בת מצוה בהגיעה לגיל שנים עשרה ואם כן לכאורה צריך אביה לברך ברוך שפטרני מעונשה של זו, ולכאורה דין זה יהיה תלוי במחלוקת המגן אברהם והלבוש, שלהסבר הלבוש שהאב מברך כיון שעד עכשיו הבן נענש עבור חטאי אביו אם כן גם בבת שייך טעם זה. ולפירושו המגן אברהם שביאר משום שהאב צריך לחנכו עד גיל בר מצוה אם כן בבת אין צריך לברך שהרי מבואר בסוגייתנו שהאב אינו מצווה על חינוך בתו, אמנם פוסקים רבים רבים נקטו שישנה מצות חינוך גם על בת, וכן כתבו הברכי יוסף והחקרי לב ומרן השולחן (אורח חיים סימן שמג) וביארו דברי סוגייתנו שמשמע שהאב אינו מצווה על חינוך בתו שם מדובר חזק על ענין נזירות, והגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל בספרו חזקון ועובדיה הלכות ברכות (עמוד תלד) האריך בנידון זה והעלה שאפשר לברך גם על בת ובפרט שאין אנו מברכים ברכת ברוך שפטרנו בשם ומלכות.

שבת שלום

המעוניין לרכוש את הדיסק אונקי על כל מסכתות הש"ס הדף היומי ושיעורים בהלכה יצור קשר 0527630352 כמו כן לשמיעות קו הדף היומי בעלת מספר 24 שעות ביממה 055-9302663

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

ממשיכים בנקיונות

בעלון הקודם למדנו את דברי רבנו יונה בשערי תשובה (שער ג' מאמר רכ"ו) שענין "אבק לשון הרע" הוא, כאשר יסבב האדם בדבריו שיספרו לשון הרע. וכתב ה'חפץ החיים' (כלל ט' הלכה א'), שאסור לספר בשבחו של חברו בפני שונאיו, כיון שזה גורם שיספרו שונאיו בגנותו. ואם אינם שונאיו, מותר לשבחו. ובלבד שלא ירבה, שמתוך שמרבה בשבחו יכול להגיע לגנותו. למשל: ראובן משבח את חברו יוסף "שהוא אדם יוצא מן הכלל קובע עיתים לתורה, בעל חסד ומלא שלו זו מלה. אמנם יש לו בעיה אחת, יש לו פתיל קצר, כועס מהר מכל דבר, אבל באופן כללי הוא אדם טוב". וממשיך ה'חפץ חיים', שגם אם ראובן עצמו יגיד רק דברים טובים על יוסף, כי יש לו עין טובה, ולא יגיע מתוך ריבוי שבחיו לגנותו, השומעים, אף אם אינם שונאיו, אפשר שיגיעו מתוך שבחו של יוסף לגנותו. ויאמרו: "אתה צודק בשבחים שאמרת על יוסף אמנם דבר אחד הוא בעייתי, שיש לו פתיל קצר". ולכן אין להרבות בדברי שבח בפני מכריו של אדם אפילו אינם שונאיו. ועוד מוסיף ה'חפץ חיים' (שם הלכה ב'), שכל מה שאמרנו שאסור להרבות דברי שבח, הוא באופן שמדבר בפני מעט אנשים. אבל אם משבחו בפני רבים, אסור אפילו אם אינו מרבה בשבחים, ואפילו אם אין בין השומעים הרבים מאויביו ומשונאיו. כיון שבציבור גדול רגילים להיות אנשים בעלי דעות שונות או בעלי קנאה, ולא יבצר שיהיה שם מישהו שמתוך שמיעת שבחו יבא לדבר בגנותו (אלא אם כן משער שהשומעים לא יבואו לספר בגנותו, כגון שאינם מכירים אותו. מותר אך בתנאי שלא ירבה בשבחו וכנ"ל). ובאופן שאין חשש שיבואו לספר בגנותו, כגון שהחזק ברבים ככשר וצדיק, מותר להרבות בשבחו אף בפני שונא ומקנא. משום שאם ידבר השונא בגנותו לא יתייחסו לדבריו ויידעו

הכל שמדבר דברי שווא (ומ"מ יש להמנע מלישב באסיפת אנשים כשהם מספרים אפילו בשבחי גדולי הדור, שכמעט לא יבצר שלא יבואו לבסוף על ידי זה ללשון הרע. באר מים חיים ס"ק י"ז). לסיכום: אסור לספר בשבח חברו, אלא אם כן יתקיימו התנאים הבאים: א) שלא יהיה זה בפני שונאיו. ב) שלא ירבה בשבח. ג) שלא ישבח בפני רבים (אלא אם כן משער שהשומע עים לא ידברו בגנותו וכנ"ל). ד) אם מדבר על מי שמקובל בציבור כאדם צדיק, מותר להרבות בשבחו אף בפני שונאיו, אבל לא באסיפת אנשים. נזכה תמיד לדבר רק טוב על עם ישראל, ובא לציון גואל. אמן כן יהי רצון.

ניתן לשמוע היוק קצר (דקה וחצי) מידי יום ביומנו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 069-2222-077 שלושה 3 ואח"כ הקש 1. שמועו ותדי נפשכם!

יש אזכרה
לאחד מיקיכם?
בתרומה של 400 ש"ח השתתמות ב'מסעדה'
תהי שותפים להאיל למעלה מטאה ועשרים איש לעילוי נשמתם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה